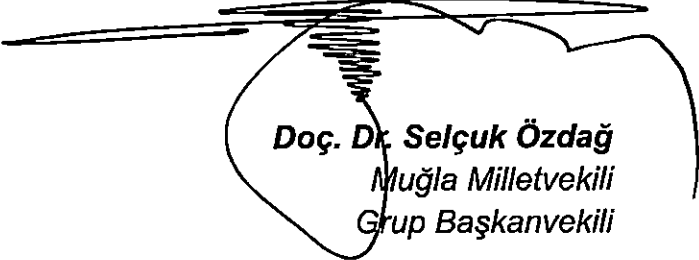

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

31 Mart 2024 Mahalli İdareler Genel Seçimleri'nden sonra belediyelere yönelik yürütülen adli ve idari süreçlerin tüm boyutlarıyla araştırılması; tutuklama, görevden uzaklaştırma ve kayyum uygulamalarının hukuki dayanaklarının, denetim süreçlerinin, uygulamalardaki eşitlik ilkesinin ve yerel demokrasi üzerindeki etkilerinin kapsamlı biçimde incelenerek alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. **04.08.2026**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

31 Mart 2024 tarihinde gerçekleştirilen Mahalli İdareler Seçimleri'nin ardından Türkiye'nin birçok büyükşehir, il, ilçe ve belde belediyesinde görev yapan belediye başkanları, belediye başkan yardımcıları, belediye meclis üyeleri ve belediye bürokratları hakkında "rüşvet", "irtikâp", "zimmet", "ihaleye fesat karıştırma", "görevi kötüye kullanma", "suç işlemek amacıyla örgüt kurma veya örgüte üye olma" gibi çeşitli suçlamalarla adli soruşturmalar başlatılmış, bu soruşturmalar kapsamında çok sayıda kişi gözaltına alınmış, tutuklanmış, görevden uzaklaştırılmış ve bazı belediyelere kayyum atanmıştır.

Hukuk devletinin gereği olarak kamu kaynaklarının hukuka aykırı kullanılmasına ilişkin her türlü iddianın etkin, tarafsız ve bağımsız biçimde soruşturulması zorunludur. Bununla birlikte, bu süreçlerin hukukun üstünlüğü, eşitlik, ölçülülük, masumiyet karinesi ve adil yargılanma ilkeleri çerçevesinde yürütüldüğüne ilişkin toplumsal güvenin korunması da demokratik sistem açısından aynı derecede önem taşımaktadır.

31 Mart 2024 seçimlerinden sonra yaşanan gelişmeler kamuoyunda geniş yankı uyandırmış, özellikle büyükşehir belediyeleri başta olmak üzere çok sayıda belediyeye yönelik gerçekleştirilen operasyonlar kamu vicdanında çeşitli tartışmalara neden olmuştur. Tutuklanan belediye başkanları ve diğer belediye yöneticileri haklarındaki suçlamaları reddederek soruşturmaların siyasi saiklerle yürütüldüğünü ileri sürerken, soruşturmaları yürüten makamlar ise işlemlerin tamamen hukuki deliller çerçevesinde gerçekleştirildiğini ifade etmektedir.

Bu karşılıklı iddialar, konunun yalnızca yargısal süreçlerle sınırlı kalmayıp kamuoyu nezdinde de kapsamlı biçimde değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

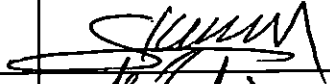
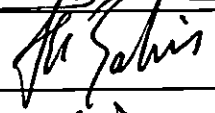
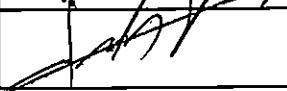
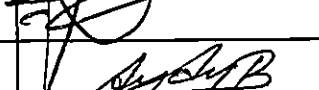
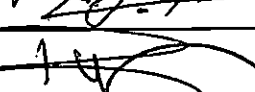
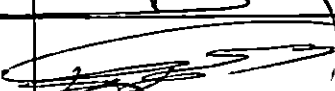
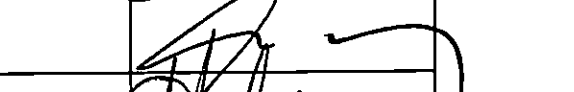
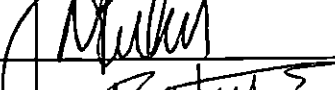
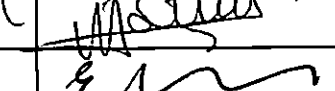
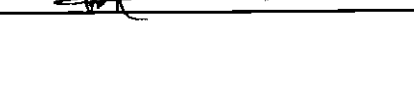
Özellikle operasyonların önemli bir bölümünün muhalefet partilerine mensup belediyeleri kapsamı, vatandaşlarımız arasında uygulamaların tarafsızlığı ve eşitliği konusunda çeşitli soru işaretlerinin doğmasına neden olmuştur. Kamuoyunda sıkça dile getirilen "Acaba iktidar partisine mensup belediyelerde benzer nitelikte herhangi bir usulsüzlük bulunmamakta mıdır?", "Adli süreçler bütün belediyeler bakımından aynı ölçütlerle mi yürütülmektedir?" ve "Denetim mekanizmaları siyasi aidiyetten bağımsız olarak eşit şekilde işletilmekte midir?" şeklindeki sorular, devlet kurumlarına duyulan güven bakımından dikkatle ele alınması gereken hususlar arasında yer almaktadır.

Diğer taraftan, yerel seçimlerin ardından kamuoyunda oluşan "siyasette normalleşme" beklentisinin kısa süre içerisinde yerini gözaltı işlemlerine, tutuklamalara, görevden uzaklaştırmalara ve kayyum uygulamalarına bırakması, yerel demokrasinin işleyişi ile merkezi idare-yerel yönetim ilişkilerinin yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmıştır. Demokratik hukuk devletlerinde yolsuzlukla mücadele kadar bu mücadelenin objektif, şeffaf, hesap verebilir ve ayrımcılıktan uzak şekilde yürütülmesi de büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede, 31 Mart 2024 Mahalli İdareler Seçimleri'nden bugüne kadar;

- Tutuklanan, görevden uzaklaştırılan veya haklarında adli işlem uygulanan büyükşehir, il, ilçe ve belde belediye başkanlarının sayısının,
- Haklarında işlem yapılan belediye başkan yardımcıları, belediye meclis üyeleri ve belediye bürokratlarının sayısının,
- Bu kişiler hakkında isnat edilen suçların niteliğinin ve soruşturmaların hukuki dayanaklarının,
- İşlem yapılan belediyelerin ve ilgili kişilerin siyasi parti dağılımının,
- Haklarında adli işlem yapılan kişilerden kaçının daha önce Sayıştay denetim raporları, İçişleri Bakanlığı mülkiye müfettişi raporları veya diğer idari denetimler kapsamında incelemeye konu olduğunun,
- Kaç dosyanın ihbar, şikâyet, suç duyurusu, Sayıştay raporu, müfettiş raporu veya Cumhuriyet savcılıklarınca re'sen başlatılan soruşturmalar sonucunda açıldığının,
- Kaç belediyeye hangi hukuki gerekçelerle kayyum görevlendirildiğinin,
- Soruşturma süreçlerinde uygulanan koruma tedbirlerinin ölçülülük ilkesi bakımından değerlendirilmesinin,

- Benzer nitelikteki iddiaların farklı siyasi partilere mensup belediyeler bakımından aynı usul ve esaslar çerçevesinde uygulanıp uygulanmadığının,
- Yargısal ve idari süreçlerin yerel yönetim hizmetlerine, belediyelerin mali yapısına, demokratik temsil ilkesine ve seçmen iradesine etkilerinin,
- Mevcut denetim mekanizmalarının etkinliğinin ve mevzuatta ihtiyaç duyulan düzenlemelerin TBMM çatısı altında kurulacak bir Meclis Araştırma Komisyonu tarafından tüm yönleriyle, hiçbir siyasi ayrım gözetilmeksizin, objektif, şeffaf ve adil bir anlayışla incelenmesi; kamuoyunda oluşan tereddütlerin giderilmesi, hukuk devletine duyulan güvenin güçlendirilmesi, yerel yönetimlerde hesap verebilirlik ve şeffaflığın artırılması ile yasama organının denetim fonksiyonunun etkin biçimde yerine getirilmesi bakımından büyük önem arz etmektedir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	